

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

9.439

Szerző:

Cím: *Wekerle diszebedje*

Hely

Idő

"1917"

Forrás:

Pesti Napló

Személy

Bp.

1917. X. 3.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Wekerle diszebedje

Délemények Czernin nyilatkozatáról

Gróf Czernin Ottokár közös külügyminiszter ma délben két óraker a keleti pályaudvaron a brucki vonattal Budapestre érkezett. Kíséretében volt Praznovszky Iván külügyminiszteri osztálytanácsos és dr. Marsovszky Jenő udvari és miniszteri titkár. A külügyminiszter kíséretével együtt a Duna-palotában szállt meg és a délután első óráit lakosztályában töltötte. Öt óra után a Várba ment a miniszterelnökségre, ahol Wekerle Sándor miniszterelnökkel folytatott megbeszélést.

Hat óraker kezdődött a miniszterelnökség „vörös termében” az a diszebed, amelyet Wekerle adott a külügyminiszter tiszteletére. A diszebeden jelen voltak:

Csernoch János hercegprimás, gróf Zichy Aladár, Ugron Gábor, gróf Szerényi Béla, Mezössy Béla, Grecsák Károly, báró Szurmay Sándor, Unkelhäuser Károly, gróf Batthyány Tivadar, Vázsonyi Vilmos és Földes Béla miniszterek, gróf Desseffy Aurél országbíró, gróf Széchenyi Béla koronaőr, herceg Esterházy Miklós, Szász Károly képviselőházi elnök, ögróf Pallavicini György, Tóth János, Palugyay Móric államtitkárok, gróf Khuen-Hédervary Károly, Teleszky János, gróf Klebelsberg Kunó, Szentiványi Árápd, Székely Ferenc, gróf Zichy János, Darányi Ignác, Boltgár Ferenc, Szerényi József, Zlinszky István, Melzer Vilmos, Molnár János, Rakovszky István, Holló

Lajos, Gál Sándor, báró Papp Géza országgyűlési képviselők, Günther Antal, a Kuria elnöke, Wlascics Gyula, a közigazgatási bíróság elnöke, gróf Fürstenberg Egon német főkonzul, Wodianer Rudolf követ és meghatalmazott miniszter, dr. Bárczy István polgármester, Thuróczy Vilmos számszéki elnök, Szemere Miklós, Praznovszky Iván külügyminiszteri osztálytanácsos, dr. Marsovszky Jenő udvari és miniszteri titkár, Rákosi Jenő főrendiházi tag és Márkus Miksa udvari tanácsos, a Budapesti Ujságírók Egyesületének elnöke.

Gróf Apponyi Albert, gróf Andrássy Gyula, gróf Károlyi Mihály és gróf Hadik János távol lévén Budapestről, nem vehettek részt az ebéden.

Az asztalfőn Wekerletől jobbra és balra gróf Czernin Ottokár külügyminiszter és Csernoch János hercegprimás ültek. A hangulat igen kedélyes volt, a politikusok az ebéd alatt és után igen feszelenül beszélgettek a külügyminiszterrel.

Wekerle miniszterelnök üdvözölte néhány szóval a külügyminisztert, aki nyomban szólásra emelkedett. Hét óra előtt kezdett beszélni a külügyminiszter és elmondta azt a nyilatkozatát, amelyet lapunk más helyén közlünk. Beszéde végén még felhívta a jelenlevőket, hogy vele együtt üritsék poharukat a hős magyar katonákra. Czernin beszéde általában igen mély hatással volt a jelenlevőkre és mindenestre fokozta a hatást előadó modora, szónoki képessége. Nem olvasta a beszédet, hanem néhány jegyzetből mondta el, a jegyzetekbe is csak néha

néha tekintett bele, egyébként egészen szabadon adta elő a nyilatkozatát. Szónoki modora elüt az osztrák politikusokétól, inkább a németekre hasonlít, kerek mondatait kellő hangsúlylyal, egyfolytában mondja el, azután pillanatnyi szünetet tart, mintha a hatást kémlelné és csak azután folytatja. Igen erélyesen és határozottan beszélt, előadásmódjában volt valami a vezénylő katonatiszt modorából.

Ebéd végeztével Czernin hosszasan beszélgetett a magyar politikusokkal, akik közül többel csak most ismerkedett meg. Félnyolc után végződött az ebéd és az első, aki távozott, Mezössy Béla földművelésügyi miniszter volt, aki a következőket mondta a Pesti Napló munkatársának:

— Öszinte, békeszerető beszéd volt és reánk a legjobb hatást tette. Nagyon közvetlen, öszinte és meleg volt a hangulat.

Holló Lajos képviselő, aki a Károlyi-párt képviselőtében jelent meg az ebéden, a következőket jelentette ki:

— Gyönyörű elokvenciával beszélt a külügyminiszter. Nagyon jó benyomást tett mindannyiunkra.

Nyolc óra után távozott Czernin, aki autóján magával vitte herceg Esterházy Miklóst és titkárát, dr. Marsovszky Jenőt.

Csernoch János hercegprimás, a következőkben nyilatkozott munkatársunk előtt:

— Amennyit mondhatott a külügyminiszter, annyit mondott. Ő feltétlenül hitve a békének, természetesen a tisztességes békének. Nyilatkozata nagyon tetszett, mindenki meg volt elégedve.

Földes Béla átmenetigazdasági miniszter így nyilatkozott:

— A külügyminiszter nyilatkozatának kítűnő hatása volt. A nyilatkozat kedvező perspektívát nyújt, a monarchia álláspontját erősen kidomborította.

Szász Károly, a képviselőház elnöke, a következőket mondta:

— A nyilatkozat roppant szimpátikus, azt hiszem általában nagyon kedvező benyomást keltett.

Gróf Zichy Aladár, a király személye körüli miniszter véleménye így hangzik:

— Nagy önérzetet és nagy erőt bizonyít a mai nyilatkozat.

Gróf Khuen-Héderváry Károly a következőket mondta:

— A külügyminiszter igen jól tud beszélni. Nyilatkozata egy kis nüansszal eltér eddigi beszédeitől és abban konkludál, hogy eddig pro nunc beszéltünk, de ha az entente nem megy bele föltételeinkbe, akkor kényszerítjük azoknak elfogadására, akkor pro tunc beszélünk. Nyilatkozata egyébként lényegében az, ami a német nyilatkozat, csak erőteljesebben jut kifejezésre. Ez egyébként a munkapárt álláspontja is.

Egy pillanatnyi gondolkozás után, mosolyogva és nagyon halkán hozzátette:

— Csak munkapárti álláspont van... Es gibt's nicht anderes... A nyilatkozat egyébként egységes hatást tett.

Melcer Vilmos, aki a szász képviselők nevében vett részt az ebéden, a következőket mondta:

— A nyilatkozattal mindenki nagyon meg volt elégedve és nagyon jó hatást tett.

Félkilenc után már csak Sztérényi József, gróf Batthyány Tivadár, Vázsonyi Vilmos, Greccsák Károly és Unkelhåuser Károly maradtak fenn Wekerlénél, akivel csaknem tíz óráig beszélgettek.

Legelőbb Sztérényi és Unkelhåuser távoztak, a többiek még rövid ideig ott maradtak. A beszélgetés állítólag igen fontos témák körül folyt.

Sztérényi József egyébként Czernin nyilatkozatáról a következőket mondta munkatársunknak:

— Nagyon jó, elsőrangú beszéd volt és nagy hatása lesz kifelé.

Vázsonyi, Batthyány és Greccsák tíz órakor távoztak és kevéssel utóbb Wekerle is hazatért Uriutcai lakására.

A külügyminiszter a délután és az est folyamán leadatta a névjegyét a kormány összes tagjainál, a pártok vezetőinél, valamint mindazoknál, akik a miniszterelnök ebédjére hivatalosak voltak. A névjegy szövege — a diplomácia ma is hivatalos nyelvén, franciául — ez:

Le Comte Ottokar Czernin
Ministre de la maison imp. et roy,
et des affaires étrangères.

A miniszterelnöki ebéd után a külügyminiszter a Nemzeti Kaszinóba ment s onnan tíz óra felé tért vissza a Dunapalota-szállodába. Visszatérése után azonnal kiadta a rendelkezéseket, hogy reggel, az első gyorsvonattal visszatér Bécsbe. A külügyminiszter budapesti tartózkodásáról illetékes helyről a következőket hallottuk:

— Gróf Czernin Ottokár azzal, hogy Budapestre jött és hogy fontos külpolitikai nyilatkozatait itt tette meg, azt akarta dokumentálni, hogy mennyire nagyra becsüli a magyar politikai élettel való legszorosabb kapcsolatot és hogy számít rá, és szükségének tartja a maga számára a külügyi kérdések intézésében a magyar politikusok támogatását. A külügyminiszter elhatározott szándéka, hogy látogatásait később is, többször meg fogja ismételni, mert sulyt helyez arra, hogy a magyar politikusokkal, akiket a delegáció üléseinek szünetelése

miatt nem ismerhet kellő módon és számban, közelebbről megismerkedhessék. Ha az udvar hosszabb tartózkodásra Budapestre jön, amire legközelebb már számítani lehet, gróf Czernin is hosszabb időt fog Budapesten tölteni.

Politikai körökben úgy itélik, hogy Czernin mai budapesti látogatása elintézte a külügyminiszter válságról szóló és állítólag főként Budapestről terjesztett híreket. Hozzáteszik azt is, hogy igen jó benyomást tett pártkülönbség nélkül a külügyminiszternek az a ténye, hogy az osztrák-magyar monarchia külpolitikájának új fázisát innen, Budapestről keltezte. Czernin mai látogatásának ez a politikai eredménye.

Székesfővárosi háziyomda 1916.